

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Pewnego popołudnia uczestnicy wyprawy podziwiali z pokładu statku wspaniały widok. Tomek jak urzeczony wpatrywał się w dół, aż w końcu rzekł:

- Tutaj można zrozumieć, dlaczego Peru często nazywane jest krajem złota i słońca.

- Masz rację, Tomku. Słońca tu nie brak, a jak dowiedziałem się z książki, którą dałeś mi do przeczytania, Hiszpanie znaleźli duże ilości złota w Peru - powtórzył Zbyszek.

- Właśnie żądza zdobycia złota i chciwość przywiodły Hiszpanów do Ameryki Południowej - powiedział Tomek. - Niektórzy z nich pragnęli również nawracać Indian na chrześcijaństwo. Hiszpania potrzebowała wtedy złota, gdyż długa wojna zubożyła kraj. Wielu Hiszpanów nigdy nie posiadało majątku lub ziemi i tutaj pragnęli szybko się wzbogacić. Pustoszyli kraje Ameryki Południowej, grabili i mordowali Indian. Portugalczycy również przybyli tu dla tych samych powodów. Nie znalazłszy złota sprowadzali Murzynów z Afryki jako niewolników do uprawy trzciny cukrowej, którą sprzedawali z wielkim zyskiem. Inne kraje europejskie pozazdrościły Portugalii dochodów. Chciały także zakładać w Ameryce Południowej plantacje, ale zostały wyparte przez Hiszpanów i Portugalczyków.

Ameryka Łacińska długo była grabiona przez najeźdźców. Dopiero u schyłku XVIII wieku rewolucje w Ameryce Północnej i we Francji zachęciły mieszkańców kolonii w Ameryce Południowej do wywalczenia niepodległości. Po długich wojnach posiadłości hiszpańskie i portugalskie rozbiły się na poszczególne kraje.

- Wiele czasu jeszcze minie, zanim zapanuje tu sprawiedliwość - odezwał się kapitan Nowicki. - Sami przekonaliśmy się, że w Amazonii i nad Ukajali wciąż panoszy się bezprawie.

- Tomek słusznie powiedział, że konkwistadorzy spustoszyli Amerykę Południową - wtrąciła Natasza.

Alfred Szklarski, *Tomek u źródeł Amazonki*. Wydawnictwo „Śląsk”, Katowice 1990, s.218.

1. Bohaterowie książki rozmawiają na temat:

A) położenia geograficznego Peru

B) wartości złota

C) najazdu państw europejskich na Peru

D) utraty niepodległości przez Indian

2. Kapitan Nowicki zauważył, że:

A) mieszkańcy Amazonii nie są wolni

B) nad Ukajali znajdują się pokłady złota

C) Indianie długo będą walczyć o niezależność

D) Amazonia jest przyjazna dla Europejczyka

3. Według Tomka Hiszpanie przybyli do Ameryki Południowej w celu:

A) zdobycia majątku

B) poprawy własnego losu

C) szerzenia wiary

D) poznania kultury Indian

4. Murzyni zostali sprowadzeni nad Amazonkę do:

A) pracy niewolniczej

B) walki z Indianami

C) uprawy trzciny cukrowej

D) poszukiwania złota

5. Indianie stanęli do walki o niepodległość na skutek:

A) interwencji rządu Ameryki Północnej

B) ruchów wolnościowych w Europie

C) rewolucji w Ameryce Północnej

D) pojawienia się wiary w zwycięstwo

6. Konkwistadorzy spowodowali w Ameryce Południowej:

A) zniewolenie i nędzę rdzennych mieszkańców

B) rozwój gospodarczy kraju

C) spustoszenie Peru

D) grabież cennych surowców naturalnych

II. NAUKA O JĘZYKU

7. Czasownikiem nieprzechodnym jest:

A) iść

B) pokazać

C) skoczyć

D) liczyć

8. Tylko przyimki zawiera szereg:

A) od, z, na

B) pod, o, ponad

C) pomiędzy, zza, przy

D) mój, w, ale

9. Nieodmienną częścią mowy jest:

A) zaimek przymiotny

B) liczebnik porządkowy

C) przysłówek

D) spójnik

10. Deklinuje się wyraz:

A) dobry

B) kolacja

C) nieładnie

D) on

11. Formę trybu rozkazującego ma czasownik w zdaniu:

- A) Dałbyś już spokój. B) Zagrajmy w dwa ognie.
 C) Musisz stąd iść. D) Nie mów o tym nikomu.

12. Końcówkę zerową ma rzeczownik w zdaniu:

- A) Tam stoi pociąg. B) Bawię się z dziećmi.
 C) Niebo jest pochmurne. D) Podoba mi się ten obraz.

13. Prawdłowo powiemy:

- A) Jestem gdańszczaninem. B) Rozmawiał z sędzią.
 C) Mówimy o kwiatu jabłoni. D) Cały dzień zajmuję się koniami.

14. Prawdłowo podano przysłowie:

- A) Kruk kruka nie zrani. B) Czas leczy rany.
 C) Każdy jest kowalem swego losu. D) Apetyt rośnie, gdy braknie jedzenia.

15. Prawdłowo zastosowano zaimek w zdaniu:

- A) Podaj mnie jabłko. B) Spójrz na te jezioro.
 C) Chętnie tobie pomagam. D) Zdradził mi tajemnicę.

16. Formę narzędnika I. pojedynczej ma zaimek w zdaniu:

- A) Pójdę z nim do kina. B) Nie mogę na niej polegać.
 C) Mówili tylko o nim. D) Wysługują się nią codziennie.

III. LITERATURA

17. Bohater książki pt. „Szatan z siódmej klasy” popisał się talentem detektywistycznym, gdy:

- A) wykrył sprawcę zjedzenia lodów B) rozwikłał sprawę błędu rachunkowego
 C) ujawnił kradzież klasowych pieniędzy D) wykrył przyczynę zniknięcia złotego pierścionka

18. Ania Shirley ciągle popadała w kłopoty, m.in. wtedy, gdy:

- A) urządziła romantyczną wyprawę w góry B) zorganizowała zabawę na dziurawej łądce
 C) upiła przyjaciółkę winem D) zabrała Maryli cenną broszkę

19. Wielki Asocjacyjny Błef w powieści pt. „Sposób na Alcybiadesa” polegał na tym, aby:

- A) mimochodem zmieniać temat lekcji B) opracowywać tylko wybrane tematy
 C) dyskretnie przekazywać ściągę D) uczyć się tylko w wybrane dni

20. Ballada pt. „Świtez” opowiada o:

- A) zatopionym mieście B) strzelcu i dziewczynie
 C) kobietach zmienionych w kwiaty D) wiedźmie straszącej na bagnach

21. Achajowie najechali na Troję, ponieważ chcieli:

- A) umocnić swą władzę w rejonie Morza Śródziemnego
 B) odzyskać uprowadzoną kobietę
 C) zdobyć łup wojenny
 D) zyskać nieśmiertelną sławę

22. Wojownikiem achajskim był:

- A) Agamemnon B) Hektor C) Odyseusz D) Achilles

23. Aby odzyskać Eurydykę, Orfeusz:

- A) błagał Zeusa o litość B) zachwyił boga swą pieśnią
 C) zawędrował do Hadesu D) złożył bogom ofiarę

24. Tym, który sprzeciwił się bogom, był:

- A) Prometeusz B) Syzyf C) Parys D) Marsjas

25. Zadaniem Heraklesa było:

- A) zabicie lwa z Nemei B) oczyszczenie stajni Augiasza
 C) zdobycie złotych jabłek Hesperyd D) przyniesienie pasa królowej Amazonek

26. Achilles zginął ugodzony w:

- A) serce B) skroń C) ramię D) piętę